

EDUSKUNNAN VASTAUS 101/2010 vp

Hallituksen esitys laeiksi järjestyslain 22 §:n, järjestyksenvalvojista annetun lain ja yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallitus on vuoden 2009 valtiopäivillä antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi järjestyslain 22 §:n, järjestyksenvalvojista annetun lain ja yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain muuttamisesta (HE 239/2009 vp).

Valiokuntakäsittely

Hallintovaliokunta on antanut asiasta mietinnön (HaVM 11/2010 vp).

Päätös

Nyt koolla oleva eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

järjestyslain 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan järjestyslain (612/2003) 22 §:n 1 momentti seuraavasti:

22 §

Järjestyksenvalvojan asettaminen

Terveyden- tai sosiaalihuollon toimipisteen, Kansaneläkelaitoksen toimipisteen, työvoima- ja elinkeinotoimiston, kauppakeskuksen, liikenneaseman, sataman tai lentopaikan sijaintipaikan taikka kulkuneuvon lähtöpaikan poliisilaitos voi paikan tai kulkuneuvon ylläpitäjän tai haltijan hakemuksesta antaa luvan asettaa terveyden- tai sosiaalihuollon toimipisteeseen, Kansaneläkelaitoksen toimipisteeseen, työvoima- ja elinkeinotoimistoon, kauppakeskukseen, liikenneasemalle, satamaan, lentopaikkaan tai joukkoliikenteen kulkuneuvon järjestyksenvalvojista annetussa laissa (533/1999) tar-

koitettuja järjestyksenvalvojia ylläpitämään poliisin tai rajavartiolaitoksen apuna järjestystä ja turvallisuutta, jos järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen ei muulla tavalla ole tarkoituksenmukaista sekä järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sitä perustellusta syystä edellyttää. Järjestyksenvalvojien asettamiseen oikeuttavassa luvassa järjestyksenvalvojien toimialue on rajattava siinä tarkoitettujen paikkojen alueelle taikka kulkuneuvon ja tarvittaessa niiden välittömään läheisyyteen. Sosiaalihuollon toimipisteellä ei tarkoiteta koulukoteja tai lastensuojelulaitoksia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Laki

järjestyksenvalvojista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan järjestyksenvalvojista annetun lain (533/1999) 18 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on
laeissa 104/2007 ja 509/2009, sekä
lisätään lakiin uusi 17 a ja 18 a § seuraavasti:

17 a §

Järjestyksenvalvojakouluttajan koulutus

Poliisiammattikorkeakoulu järjestää järjes-
tyksenvalvojakouluttajan peruskurssin ja ker-
tauskurssin.

Poliisiammattikorkeakoulu valitsee osan-
ottajat peruskurssille. Poliisiammattikorkeakou-
lun päätökseen saa hakea muutosta noudattaen,
mitä poliisikoulutuksesta annetun lain (68/2005)
20 §:ssä säädetään muutoksenhausta opiskelija-
valintapäätökseen.

Peruskurssille voidaan valita se, joka:

- 1) on 18 vuotta täyttänyt;
- 2) on hyväksytysti suorittanut 12 §:n 1 mo-
mentin 3 kohdassa tarkoitetun järjestyksen-
valvojan peruskoulutuksen; ja
- 3) tunnetaan rehelliseksi ja luotettavaksi ja on
henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan järjestyk-
senvalvojakouluttajaksi sopiva.

Kertauskurssille voi osallistua se, joka on
aikaisemmin hyväksytty järjestyksenvalvoja-
kouluttajaksi ja joka ei ole menettänyt oikeut-
taan toimia kouluttajana.

18 §

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyminen

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi voidaan hy-
väksyä se, joka:

- 1) täyttää 17 a §:n 3 momentin vaatimukset;
sekä
- 2) on enintään kuusi kuukautta ennen hyväk-
symisen hakemista hyväksytysti suorittanut jär-
jestyksenvalvojakouluttajan peruskurssin.

18 a §

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen uusiminen

Aikaisemmin 18 §:n nojalla järjestyksen-
valvojakouluttajaksi hyväksytty voi hakea
Poliisihallitukselta hyväksymisensä uusimista.

Hyväksyminen voidaan uusia kerrallaan enin-
tään viideksi vuodeksi, jos hakija:

- 1) täyttää 18 §:n 1 momentin vaatimukset;
sekä
- 2) on enintään kuusi kuukautta ennen hyväk-
symisen uusimisen hakemista hyväksytysti suo-
rittanut järjestyksenvalvojakouluttajan kertaus-
kurssin.

Hyväksymisen uusimista on haettava viimeis-
tään kuuden kuukauden kuluessa hyväksymisen
päättymisestä.

Hyväksymisen uusimiseen voidaan liittää 18 §:n 3 momentissa tarkoitettuja ehtoja ja rajoituksia. Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (282/2002) 18 §:n 1 momentin 3 kohta, 20 §:n edellä oleva väliotsikko, 24 §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 momentti, 29 §, 42 §:n 1 ja 2 momentti, 43 ja 44 § sekä 61 §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 momentin 2 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 29 § osaksi laissa 101/2007, 42 §:n 1 ja 2 momentti ja 43 § laissa 510/2009 ja 44 § laissa 105/2007, sekä lisätään lakiin uusi 23 a, 47 a ja 49 a § sekä 56 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

18 §

Henkilöstö- ja työvuorotiedostot

Poliisin suorittaman viranomaisvalvonnan turvaamiseksi vartioimisliikkeen on pidettävä vastaavista hoitajista ja vartijoista tiedostoa (*henkilöstötiedosto*), josta voidaan viivytyksettä todeta:

3) vastaavan hoitajan saama 20 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu koulutus sekä vartijan saama 24 §:n 1 momentin 2 kohdassa, 25 §:n 1 momentissa, 29 §:n 1 ja 2 momentissa ja 31 §:n 2 momentissa tarkoitettu koulutus;

Vastaavaksi hoitajaksi, voimankäyttökouluttajaksi ja vartijaksi hyväksyminen

23 a §

Voimankäyttökouluttajaksi hyväksyminen

Poliisihallitus voi hakemuksesta hyväksyä voimankäyttökouluttajaksi erityisen voiman-

käyttökoulutuksen kaasusumutinta ja teleskoopipipatukkaa koskeviin osioihin sekä kouluttajaksi 29 §:n 2 momentissa tarkoitettuun voimankäyttövälineiden kertauskoulutukseen hakijan, joka täyttää 20 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa säädetty edellytykset ja on hyväksytysti suorittanut voimankäytön kouluttajakoulutuksen.

Poliisihallitus voi hakemuksesta hyväksyä voimankäyttökouluttajaksi erityisen voimankäyttökoulutuksen ampuma-asetta koskevaan osioon ja ampumiskokeen toimeenpanijaksi hakijan, joka täyttää 1 momentissa säädetty edellytykset ja on hyväksytysti suorittanut asekouluttajakoulutuksen.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut hyväksymiset ovat voimassa enintään viisi vuotta. Poliisihallitus voi hakemuksesta uudistaa enintään viideksi vuodeksi hyväksymisen, jos hakija edelleen täyttää 1 ja 2 momentissa säädetty edellytykset ja on hyväksytysti suorittanut aikaisintaan kuusi kuukautta ennen uuden hyväksymisen hakemista kertauskoulutuksen. Voimankäyttökouluttaja voi hakea hyväksymisensä uudistamista vielä kuuden kuukauden kuluessa aikaisemman hyväksymisen päättymisestä.

Voimankäyttökouluttajaksi hyväksymiseen voidaan erityisistä syistä liittää henkilökohtaisista ominaisuuksista tai muista vastaavista seikoista johtuvia ajallisia ja alueellisia ehtoja ja rajoituksia. Hyväksymiseen liitettyjä ehtoja ja rajoituksia voidaan muuttaa voimankäyttökouluttajan henkilökohtaisissa ominaisuuksissa tai muissa vastaavissa seikoissa tapahtuneiden muutosten vuoksi. Poliisihallituksen on ilmoitettava voimankäyttökouluttajaksi hyväksymisestä sekä muuttamistaan ehdoista ja rajoituksista voimankäyttökouluttajan kotikunnan poliisilaitokselle.

Voimankäytön kouluttajakoulutuksesta sekä asekouluttaja- ja kertauskoulutuksesta säädetään sisäasiainministeriön asetuksella.

24 §

Vartijaksi hyväksyminen

Vartijaksi voidaan hyväksyä se, joka:

1) on täyttänyt 18 mutta ei 68 vuotta;

Vartijaksi hyväksyminen on voimassa viisi vuotta. Se on kuitenkin voimassa enintään siihen saakka, kun vartija täyttää 68 vuotta.
-----

29 §

Voimankäyttövälineiden kantaminen

Vartija tai väliaikainen vartija ei saa vartioimistehtävissä tarpeettomasti kantaa voimankäyttövälineitä. Ampuma-asetta, kaasusumutinta ja teleskooppipatukkaa saa kantaa ja käyttää ainoastaan vartija, joka on saanut erityisen voimankäyttökoulutuksen. Ampuma-asetta saa kantaa vain henkivartija- tai arvokuljetustehtävissä sekä huomattavan yleisen edun kannalta merkittävän vartioimiskohteen vartioinnissa, jos tehtävän suorittaminen olosuhteiden johdosta sitä välttämättä edellyttää. Väliaikainen vartija ei saa kantaa ampuma-asetta. Ampuma-aseen ja kaasusumuttimen kantamisesta päättää vastaava hoitaja toimeksiannoittain. Jos vartija on vartioimistehtävässä käyttänyt ampuma-asetta, vartioimisliikkeen on viivytyksettä

ilmoitettava siitä aseenkäyttöpaikan poliisilaitokselle.

Voimankäyttövälineitä saa kantaa ja käyttää ainoastaan vartija tai väliaikainen vartija, joka on suorittanut voimankäyttövälineiden kertauskoulutuksen. Kertauskoulutusta ei kuitenkaan edellytetä sinä vuonna, jolloin vartijan tai väliaikaisen vartijan koulutus on suoritettu. Vartioimisliikkeen, jonka palveluksessa ovat vartijat tai väliaikaiset vartijat kantavat vartioimistehtävissä voimankäyttövälineitä, on järjestettävä vähintään kerran vuodessa vartijoilleen tai väliaikaisille vartijoilleen koulustilaisuus (*voimankäyttövälineiden kertauskoulutus*) tai valvottava, että vartija tai väliaikainen vartija on muutoin suorittanut kyseisen koulutuksen. Ampuma-asetta saa kantaa ainoastaan vartija, joka on osoittanut vuosittain, että hänellä on riittävä ampuma-aseen käsittelytaito ja ampumistaito.

Erityisen voimankäyttökoulutuksen ja voimankäyttövälineiden kertauskoulutuksen kouluttajana voi toimia ainoastaan 23 a §:ssä tarkoitettu voimankäyttökouluttaja. Vartioimisliikkeen palveluksessa toimivan 23 a §:ssä tarkoitetun voimankäyttökouluttajan, jolla on voimassa oleva poliisin hyväksyminen vartijaksi tai väliaikaiseksi vartijaksi tai Poliisihallituksen hyväksyminen voimankäyttökouluttajaksi, ei tarvitse suorittaa vuosittaista voimankäyttövälineiden kertauskoulutusta. Voimankäyttökouluttajan on kuitenkin osoitettava vuosittain, että hänellä on riittävä ampuma-aseen käsittelytaito ja ampumistaito, jos hän työtehtävissään kantaa ampuma-asetta.

42 §

Valvonta

Yksityisten turvallisuuspalveluiden ja voimankäyttökouluttajien yleisestä ohjauksesta ja valvonnasta vastaa Poliisihallitus.

Poliisilaitokset vastaavat yksityisten turvallisuuspalveluiden sekä vastaavien hoitajien, vartiojoiden, voimankäyttökouluttajien ja turvasuojajien toiminnan valvonnasta toimialueellaan.

43 §

Tietojensaantioikeus

Poliisihallituksella ja poliisilaitoksella on oikeus saada vartioimisliikkeeltä ja turvasuojausliikkeeltä valvonnassa tarvittavia tietoja liikkeen toiminnasta, henkilöstöstä, taloudellisesta asemasta ja muista vastaavista seikoista yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, toimitusjohtajaa, hallituksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan yrityssalaisuuden estämättä.

44 §

Turvallisuusalan valvontatiedot

Poliisi pitää tietoja vartioimisliikkeistä sekä niiden 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja vastuuhenkilöistä ja vastaavista hoitajista sekä vartijoista, turvasuojaajista ja voimankäyttökouluttajista sekä järjestyksenvalvojista annetun lain 1 ja 18 §:ssä tarkoitetuista järjestyksenvalvojista ja järjestyksenvalvojakouluttajista (*turvallisuusalan valvontatiedot*). Turvallisuusalan valvontatiedoista säädetään tarkemmin henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetussa laissa (761/2003).

47 a §

Voimankäyttökouluttajaksi hyväksymisen peruuttaminen

Poliisihallituksen on peruutettava voimankäyttökouluttajaksi hyväksyminen, jos voimankäyttökouluttaja sitä pyytää.

Voimankäyttökouluttajaksi hyväksyminen voidaan peruuttaa kokonaan tai määrääjäksi, jos voimankäyttökouluttaja:

1) ei enää olojen olennaisten muutosten vuoksi täytä hyväksymisen edellytyksiä;

2) on lainvoimaisella tuomiolla tuomittu rikoksesta, joka osoittaa hänen olevan sopimaton tehtäväänsä, tai hän on tahallaan menetellyt voimankäyttökouluttajana olennaisesti virheellisesti; taikka

3) on olennaisesti rikkonut hyväksymiseen liitettyjä ehtoja ja rajoituksia.

Poliisihallitus voi 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa hyväksymisen peruuttamisen sijasta antaa voimankäyttökouluttajalle varoituksen, jos peruuttaminen olisi oloihin nähden kohtuutonta.

Poliisihallituksen on ilmoitettava hyväksymisen peruuttamisesta tai varoituksen antamisesta voimankäyttökouluttajan kotikunnan poliisilaitokselle.

49 a §

Voimankäyttökouluttajaksi hyväksymisen väliaikainen peruuttaminen

Poliisihallitus voi väliaikaisesti peruuttaa voimankäyttökouluttajaksi hyväksymisen, jos poliisin tietoon tulee seikkoja, jotka todennäköisesti johtavat hyväksymisen peruuttamiseen.

Päätös, jolla hyväksyminen on väliaikaisesti peruutettu, on voimassa enintään kolme kuukautta. Poliisihallitus voi jatkaa päätöksen voimassaoloaikaa enintään kuudella kuukaudella kerrallaan, jos voimankäyttökouluttajaa epäillään rikoksesta, joka todennäköisesti johtaa hyväksymisen peruuttamiseen.

Poliisihallituksen on ilmoitettava hyväksymisen väliaikaisesta peruuttamisesta voimankäyttökouluttajan kotikunnan poliisilaitokselle.

56 §

Vartioimisliikerikkomus

Vartioimisliikerikkomuksesta tuomitaan myös se, joka toimii voimankäyttökouluttajana 29 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa kouluksissa ilman voimassa olevaa 23 a §:n mukaisista hyväksyntästä.

61 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

1) lupien ja hyväksymisten hakemisessa noudatettavista menettelyistä, hakemusten sisäl-

löstä, asioiden ratkaisemiseksi tarpeellisista selvityksistä sekä lupa- ja hyväksymispäätösten sisällöstä;

Sisäasiainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:
-----

2) voimankäyttövälineiden ominaisuuksista ja niiden kantamisesta sekä 29 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista koulutuksista ja niiden järjestäjistä;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Poliisihallitus voi hakemuksesta hyväksyä henkilön, joka on aikaisintaan viisi vuotta ennen tämän lain voimaantuloa hyväksytysti suorittanut vartijan voimankäyttökouluttajan yleisen osan ja joka muutoin täyttää 23 a §:ssä säädetty edellytykset, erityisen voimankäyttökoulutuksen yleisen osan ja vartijan voimankäyttövälineiden kertauskoulutuksen kouluttajaksi.

Poliisihallitus voi hakemuksesta hyväksyä henkilön, joka on aikaisintaan viisi vuotta ennen tämän lain voimaantuloa hyväksytysti suorittanut vartijan voimankäyttökouluttajan yleisen osan ja vartijan voimankäyttökouluttajan ampuma-asetta koskevan osan ja joka muutoin täyttää 23 a §:ssä säädetty edellytykset, erityisen voimankäyttökoulutuksen kyseistä asetyypin koskevan osion kouluttajaksi ja toimeenpanemaan ampumiskokeen.

Aikaisemmin kuin viisi vuotta ennen tämän lain voimaantuloa hyväksytysti suoritettu vartijan voimankäyttökouluttajan yleinen osa oikeuttaa kouluttamaan erityisen voimankäyttökoulu-

tuksen kaasusumutin- ja teleskooppipatukka-koulutusta sekä voimankäyttövälineiden kertauskoulutusta vuoden ajan tämän lain voimaantulosta.

Halutessaan jatkaa voimankäyttökouluttajana 3 momentissa määrätyn ajan jälkeen voimankäyttökouluttajan on haettava Poliisihallitukselta voimankäyttökouluttajaksi hyväksymistä. Muiden 23 a §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä henkilö voidaan hyväksyä voimankäyttökouluttajaksi hänen suoritettuaan hyväksytysti voimankäyttökouluttajan kertauskoulutuksen yleisen osan.

Aikaisemmin kuin viisi vuotta ennen tämän lain voimaantuloa hyväksytysti suoritettu vartijan voimankäyttökouluttajan yleinen osa ja ampuma-asetta koskeva erityinen osa oikeuttavat kouluttamaan erityisen voimankäyttökoulutuksen ampuma-asetta koskevaa osiota kyseisen asetyypin osalta ja toimeenpanemaan ampumiskokeen vuoden ajan tämän lain voimaantulosta.

Halutessaan jatkaa voimankäyttökouluttajana 5 momentissa määrätyn ajan jälkeen voimankäyttökouluttajan on haettava Poliisihallitukselta voimankäyttökouluttajaksi hyväksymistä. Muiden 23 a §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä henkilö voidaan hyväksyä voimankäyttökouluttajaksi hänen suoritettuaan hyväksytysti kertauskoulutuksen yleisen osan ja ampuma-asetta koskevan osan.

Voimankäytön kertauskoulutus tulee järjestää 29 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla ensimmäisen kerran vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 21 päivänä kesäkuuta 2010
